

ЕКОНОМІКА НАДІЇ – ФЕНОМЕН ЗМІН ПОЛІТИЧНОЇ СИТУАЦІЇ

Статтю присвячено самоідентифікації української соціокомунікативної надії в XXI ст., що потребує ретельного вивчення культури, міжнаціонального спілкування в Україні в метафізичному контексті економіки.

Ключові слова: економіка надії, патріотизм, українська ідея, метафізика економіки, національне буття, футурологія.

I. Вступ

Проблема соціокультурної динаміки охоплює економічний контекст національної ідеї у зв'язку з глобалізаційними процесами, загостренням національних конфліктів; становленням політичних націй тощо. Це переконує в перспективності онтологізації патріотичного осмислення власного "Я-буття", адже становище шляхетної модернізації національного буття є творчою запорукою економіки надії в специфічній європейській школі осмислення духу української ідеї.

Новизна висвітлення метафізики економіки зумовлена тим, що національний дух поступово стає властивістю патріотизму цивілізованого типу, чим давно привертає до себе увагу українських філософів. Проте останнім десятиріччям її актуальність зросла ще більше, оскільки історичний суб'єкт творчо використовує статус філософсько-історичних та теоретико-методологічних засад плюралізму як сутнісний пошук оптимізації національного буття. Глобалізація буття дає змогу з'ясувати, зокрема, методології суто класичного та постнеокласичного підходу до української економіки, її природоохоронні синтетичні виміри як аспекти економічного імперативу. Єдність характеру історичного етносу (О. Базалук, Є. Борінштейн, Ю. Добролюбська, В. Лисий, Є. Сулима) також перевіряє дух національного буття серед реалій сучасної доби. Еліта відтворює справжнє переформатування кризового соціуму, що спирається на демократичне висвітлення "шляхетного типу комунікації держави в її впливі на досвід громадського соціуму та особистості" (В. Андрущенко, В. Базилевич, В. Воронкова, С. Гаркавий, В. Ільїн, Т. Смовженко та ін.) [1–4]. Розгляд національної гідності як ознака показує сенс духовних інтенцій, що відтворюють наш сталий розвиток як цивілізовану самотність і буття суспільства (З. Скринник), оскільки мета "пострадянської економіки" зачепає "парадокс духу" (В. Ільїн) в аспекті тотальної еволюції соціоекономічного контексту та в надії на цивілізований патріотизм.

II. Постановка завдання

Мета статті – розглянути самоідентифікації української соціокомунікативної надії в XXI ст., що потребує ретельного вивчення культури, міжнаціонального спілкування в Україні в метафізичному контексті економіки.

III. Результати

Метафізичні сенси буття в наш час не є лише абстрактним співвідношенням між національною ідеєю як "річчю-в-собі" та її соціокультурним усвідомленням (у трансцензусі ракурсів дихотомії "свій-інший" – їхня номіналістична домінанта). Цілісна гармонія Вічно суцього, яку Е. Гуссерль визначив через монадологічне поняття "інтерсуб'єктивність", включає також системність епістемології, природи, етносу, економіки та соціуму. Так, категорійний сенс Вічно суцього в індуктивній формі вже конкретизує можливість бачити сутність "у будь-якій волоссинці (речі) і кровинці, щоб був "гроб" і "перст"... і є в тій кровинці частинка, яка до життя.., що допомагає лікареві лікувати: це її "дух" і "життєдайність", її піднесення та "вставання"..., що залишається в дітях" (В. Розанов) [12]. Метафізика історії номінує економічний базис свободи й гідність людини з її трансцендентним націсгенезом властивостей "над-Я" (у вигляді спільного та відмінного). До розуміння екзистенціалів Вічно суцього залучаються по-статі російської й української філософії (М. Бахтін "Рабле і Гоголь"), щоб номінувати дух "прогностичної культури" майбутнього "козацької нації". Історіософія та вітасофія корифеїв мають значне онтологічне та ідеологічне, навіть експресивне, навантаження (ми їх намагаємося, виходячи з метафізичних сенсів, уникати, щоб не було непорозуміння між економічним, філософським і політичним значенням економіко-комунікативного сценарію здійснення національної ідеї). Гідність носія державної ідеї, навіть альтернативно-революційно висвітлене суспільством зумовлює поважати логіку економічної свободи – феномен цивілізованої української ідеї, яку патріотична еліта використовує, звертаючись до спадку корифеїв, виокремивши підходи М. Гоголя, Т. Шевченка та І. Франка [7; 16; 18].

Метафізика економіки продукує філософію буття як постнекласичних термінів у загально-вживаному, але диференційованому вже розумінні, оскільки вони не зовсім відтворюють повагу до абсолютизації “насилля”, “революціоналізму” в спробах деяких радикалів-теоретиків, що нагадує одіозну механічну заміну терміна “науковий комунізм” на “науковий націоналізм” (попри громадські очікування).

В екологічну добу домінує підхід, що можна назвати “екософією”, – оптимальна підсистема історіософського пізнання метафізики надії, де терміни “віра”, “утопія”, “нація” відображають дух пасіонарних цінностей, адже не сприймають ні в якій формі “насилля” над економікою надії, зокрема як мертвонароджений квазі-концепт, що є маргінальним у системі етносоціального оточення “зелених”; неосферно стимулюють етнічне самовідтворення української політичної нації в дусі європейських цінностей (В. Вернадський). “Етнічна спільнота” постає не як “недозріла народність”, а динамічна національна спільність лише тоді, коли розуміє свою глобальну та локально-бутійну відповідальність перед світовим співтовариством і своїм родом (народом) за свою самоорганізацію як вищий і найрозвиненіший тип етно- та націєгенезу.

Становлення власного змісту світогляду українського суспільства М. Гоголь та Т. Шевченко здійснюють на ґрунті, яким донедавна була киеворуська цивілізація та її збагачення в дія великих гетьманів. Цей досвід створював історично-захисний механізм, що не могли зруйнувати ні комуністичні експерименти, ні войовничий націоналізм, ні марксистсько-ленінська ідеологія. Гоголівсько-шевченковий проект “Сім’ї великій, вільній, новій” вимагав чималих зусиль, зокрема, обґрунтованої відповіді еліти кризового (поневоленого) суспільства на питання “хто ми?”, “ким ми хочемо бути в сучасному світі?”, на які, власне, і дає відповідь духовна конструкція цивілізованого козакофільства, що була означена концептом слов’яно-православного тлумачення “національної ідеї”. Тоді національне мислення на Сході та Заході розвивається за створеними в постнекласично-метафізичному відгалуженні штучними правилами комунікативної інтелектуальної метаморфози, через виявлення реального впливу так званого громадського суб’єкта як носія еволюційної трансформації застарілих проімперських нормативів.

Розгляд змісту концептів метафізики надії як теоретичного базису економічної модернізації актуалізує спадщину Т. Шевченка та його одномудців як джерела для з’ясування механізмів націєтворення, взаємозв’язку епістемології та онтології, економіки й політики з досвідом етноконфесійної саморегуляції суспільства. Треба критично сприймати виявлення Т. Шевченком духовних суперечностей носіїв громадянської свідомості, що не може бути розкрито навіть методологією постмодернізму. Він свого

часу виходив з футурологічних “обривів” національної української ідеї. Як свідчить аналіз творчості Великого Кобзаря, його уявлення про українське майбутнє оптимістично розкривається в руслі самостійного бачення підходу еліти всієї соборної України, крім окупованих сепаратистами, на основі аналітичного європейського вирішення проблем державотворення цивілізованими народами Європи.

Шляхетна гідність має призначення критичного сприйняття націософії та розуміння універсального осмислення її аксіологічного сенсу. Іншою прикметою метафізичного пізнання є вибір шляхетної критики націократичного міфологізму, імітація втілення духу козакофільства корифеїв, половинчате висвітлення проблем націєтворення та елітоутворення [5–6].

Тому соціокомунікативний сценарій переформування радикального тлумачення української ідеї є не лише неодмінною умовою появи політичної нації, а достатнім критерієм зрілості громадського сприйняття українського націоналістичного руху, що часто діє всупереч намірам класичного ядра духовної еліти тієї автохтонної нації, навколо етноніму якої відбувається становлення нової соціокультурної спільноти. Термінами “економіка”, “клас” чи “нація” не можна маніпулювати за логікою софістики, тому що вони в загально-вживаному сенсі належать різним духовним сутностям, що не відповідає ні метафізиці надії, ні “історичному компромісу”, що попереду.

Загалом позитивно оцінюючи роботу еліт Сходу та Заходу в пошуках “компромісу”, варто вказати на ті моменти концептуальних пророчків, що, на нашу думку, недостатньо є обговореними й вимагають, як мінімум, більш розгорнутої аргументації, а, можливо, і більш критичного ставлення з боку інтелектуальної еліти.

1. Тема актуальна у світлі негативації процесу духовного відродження, яке, хоча й суперечливо та непослідовно, проходить сучасна Україна. Це стосується, зокрема, нехтування деякими радикалами метафізичного контексту національної ідеї через політизацію поняття “етнічно-моральних приписів минулого досвіду визвольних змагань та односторонньої інтерпретації сучасного тощо”. На нашу думку, інтерпретація українських державних перспектив має співвідноситись з проблемами творчості корифеїв, суттєво не відрізняючись від європейських цінностей, що можна розглядати як єдиний концептуальний контекст, зрозумілий сучасним генераціям, які стверджують проєкт “козацької нації”.

2. Сучасний сценарій економіки нації заторкує Шевченкову “вітасофію історичного здійснення політичної нації” з українців різного етнічного походження у “великій родині”, що є “концептуалізацією стратегії “щасливого майбутнього” (хоча не викликає прямих заперечень, але примушує постійно звертатися до джерел з Шевченкової спадщини для дослідження проблем національної ідеї). Сам “Запо-

віт”, в основі джерельної бази, враховуючи, що весь сенс присвячений “романтично-просвітницькій ході української ідеї як методології дослідження “національного духу”. На нашу думку, внесок Шевченка у формування української національної ідеї не обмежується розглядом обривів “громадянської величчї великої родини”. Потрібен дискурс надії в контексті метафізики економіки [6].

3. Рідко повторюваною в дискусії щодо метафізики надії є дихотомія “деструкційних процесів”, пов’язаних як з націонал-нігілізмом, так і з войовничим націоналізмом, зокрема проявами “націонал-егоїзму й нігілізму (природофобії)”, з одного боку, і викривлення охлократами “духу патріотизму” – з іншого. Ідеться навіть про “прояви фанатизму” щодо деяких пам’яників, бо не можна механічно замінити дух “наукового комунізму” на “науковий націоналізм”.

4. Громадськість майже не звертає уваги на те, що “націоналістичні тексти минулого” містять у собі ряд прихованих та неусвідомлених смислових примітивних рівнів, які потребують глибокої духовної, а також “політичної розшифровки” в душі політичної економії, що є завданням більше для філософії модернізації, а не для політичної надії, щоб таке положення не сприймали як недоречно заангажованість.

5. Основною загрозою для “історичного компромісу” українців різного етнічного походження є саме войовниче невігластво багатьох легкокожих спостерігачів сучасності. При цьому незрозуміло, які саме філософські підстави мають на увазі носії “націонал-нігілізму”, “войовничого націоналізму”, “націонал-егоїзму”, “наукового націоналізму”, і де саме в соціальному житті сучасної України вони виявляють свою екстремальну безпечність. На нашу думку, тут до певної міри має існування недостатність наукового аналізу політичних стереотипів – “страшилок”, зокрема щодо сприйняття духу децентралізації.

6. Велику увагу громадянська еліта має приділяти проблемам “втілення цивілізованого націєтворення та громадської саморегуляції” як актуального завдання для сучасного українського суспільства. Проте незрозуміло стратегії та тактики “націонал-демократів”, яку саме історичну добу маємо переживати, коли існує “цивілізована колія суспільства”, де активно виявляє свою ідею історична комунікація всіх етносів і елітних верств, у короткій чи далекій перспективі, оскільки православні чесноти теж мають виступити дороговказом як чесноти “національної пасіонарної верстви”, що ставить першочерговим сенсом буття ідею “цивілізованого державотворення”. Сучасна доба в певному сенсі дає змогу зрозуміти першочерговий сенс буття економіки вже сформованої політичної нації.

7. Зрозумілим для пересічних громадян є тлумачення української ідеї через методологічну роль бінарної опозиції “Хазяїна (уособлення

носіїв цивілізованості) і Раба (плебейство)” для аналізу проблем функціонування духу громадської спільноти, “нацменшин та автохтонів” для характеристики міжнаціональних відносин у сучасній Україні.

Особливо значущою є творчість корифеїв із їх створенням філософських підвалин національної ідеї саме не для окремого регіону, а для всієї соборної України, з її спробами за козакофільським осмисленням “громадського розуміння” власного потенціалу виконати умови необхідної інтеграції українського суспільства в різнопланові європейські та світові структури.

Проблема парадигмального світогляду в контексті метафізичної моделі історичного буття українського етносу є багатогранною, що дає змогу розкрити сенс буття, попри імперські амбіції. Про це нагадує навіть прямий економічний наслідок анексії Криму – втрата чорноморських родовищ газу та ймовірне погіршення стану в економічному секторі країни. Вагоме значення має також демографічна ситуація в країні. За даними Державної служби статистики, на 01.02.2014 р. в Україні проживало понад 45 млн населення. Тепер за вирахуванням тих, хто живе у Криму, 43 млн. Наша держава разом із територіальними втратами – анексією Криму – зазнала втрати демографічного характеру. За даними Держкомстату, на 01.02.2014 р. в Україні кількість наявного населення становила 45 410 071 осіб, в Автономній Республіці Крим – 1 966 801, у Севастополі – 384 040.

На сьогодні Україна втратила газові родовища, що знаходяться на шельфі Чорного моря в районі Кримського півострова. Ресурси в північно-західній частині Чорноморського шельфу оцінюють у мільярди кубічних метрів природного газу та тонн нафти й конденсату (Прикерченської зони, континентального схилу). Станом на кінець 2013 р. Україною було розроблено лише 4% від загальної потужності родовищ. Слід зауважити, що розробка шельфових родовищ потребувала чималих фінансових ресурсів. Проте поступову розробку чорноморських родовищ розглядали як дієвий шлях зниження залежності від поставок газу та планували збільшення видобутку газу з 5 млрд кубометрів.

Не менш важлива проблема націоналізації українських підприємств на території Криму; під її вплив потрапили як державні, так і приватні підприємства, понад 130 туристичних об’єктів. Доля приватних підприємств залежить від домовленостей між Україною та Росією. Очікується, що активи Чорноморнафтогазу увійдуть до складу “Газпрому” й Росія розпочне активне освоєння газових і нафтових родовищ на шельфі Чорного моря.

Уся приватна власність, у тому числі земля, нерухомість, підприємства, переоформлені відповідно до російського законодавства, що призводить до різкого зростання трансакційних

витрат для представників середнього та великого бізнесу [6, с. 302].

Основне питання: яким чином будуть розвиватися відносини з торговельним партнером і агресором водночас – Росією? У 2013 р. РФ була найбільшим торговельним партнером України. На неї припадало 24% експорту товарів [6, с. 302–303].

Серед найвагоміших статей експорту до РФ продукція машинобудування, у багатьох товарних групах якого продажі до Росії становлять понад половину загального обсягу, металургія, хімічна продукція, а також АПК, “реактори ядерні, котли, машини”, “залізничні локомотиви”. За таких умов набуває актуальності таке запитання: чи може Росія відмовитись від споживання української продукції на довгострокову перспективу?

Скасування контрактів негативно вплине на російську економіку, проте чи буде цей вплив меншим за вплив на економіку України? Враховуючи те, що історично українська продукція була розрахована, передусім на російський ринок, стандарти якого відрізняються від європейських, а відтак, часто є несертифікованою, а також виникають серйозні питання щодо її конкурентоспроможності на інших зовнішніх ринках (переорієнтування товарних потоків на ринки інших країн у короткотерміновому періоді вже розпочалося).

Залежність України від поставок російського газу є вкрай гострим питанням, а різке підвищення ціни на газ позначилося на галузях, які активно споживають газ як сировину. Так звана “харківська” знижка на газ у розмірі 100 дол. США була прив’язана до оренди кримської землі для дислокації чорноморського флоту РФ. І хоча Україна не визнає анексії Криму, у світлі економічних санкцій має знижку ціни на газ.

Водночас є певні позитивні наслідки, ефект від яких ми зможемо відчути тільки в середньотривалій перспективі. Ідеться про вимушене, проте вкрай необхідне зниження енергетичної залежності від Росії, яка використовувала цей фактор як привід для політичного шантажу, почалося довгоочікуване впровадження в промисловості енергозберіжливих технологій, а також виконання актуальних вимог міжнародних фінансових договорів.

Комунікація патріотів значно посилює дух еволюційного націєгенезу й сприяє повноцінному розвитку своєї держави на основі шляху, який приводить до розуміння спадку корифеїв для розкриття джерела локальних і всесвітніх таємниць, що висвітлює несумісність “деструкційних уявлень націоналізму” на тлі глобальної еволюції картини світу XXI ст. як прояву його мудрої сутності, означає критичне визнання “деструкційних процесів”, дії того чи іншого кандидата-гетьмана або ватажка охлократії радикальних угруповувань, але не зміцнює “волі соборної України”. На необхідності збереження пам’яті “великої родини” наголошували україн-

ські корифеї, щоб завжди патріотична людина “розміщувала” перед собою щось ідеальне для духовного тлумачення суверенітету в контексті історичного Логосу, коли Вічно суще підноситься як загальна підстава пізнання націєтворення у такий самий спосіб, у який поняття “держави” підноситься взагалі не лише як потреба деякого здійснення бажань біомаси (що не гідна вищих щаблів європейського цивілізованого державотворення).

Ми аналізуємо філософію деструкції в Україні й з боку РФ, на основі твору Д. Донцова “Націоналізм” (1926 р.). Деструкція викривлювала завжди дух природи, етносу економіки та соціуму. Тоді існування “іншого як трансцендентального суб’єкта” (з числа “сім’ї великий, вільний, новий”) може бути узаконене в стереотипах “чинного націоналізму”, відкинувши надію на оптимальну модернізацію, що погіршує й сенс поняття “Я-етнос-комунікація-іншого”, де “інший” – не лише учасник віртуально-феномена логічної дії, а й громадський, “політичний носій етносоціальної взаємодії”. Життєвий світ “іншого як суб’єкта” є надією лише цивілізованої особистості, що відчуває і трансцендентну, і громадську відповідальність за втілення обрії свободи національної цивілізованості.

Свобода як метафізична “іронія” об’єктивного духу через економічну цілісність шляхетних зусиль усіх прихильників демократичного патріотизму майже здійснювала вибраковування “войовничого націоналізму”, що претендує бути деякою пасіонарною теодицеєю (виправдання не Бога, а його імітаторів, що зумовило страждання носіїв української ідеї) та місцевою антроподицеєю (виправдання звичайного, пересічного, “маленького” українця, проявів егоїзму чи націонал-нігілізму під час “суцільної” колонізації, монархізму, богоборського волюнтаризму чи русифікації).

Тим самим затверджується історична здатність продукувати істинне знання про предмет цивілізованого патріотизму. Об’єктивність метафізики історії виявляється в тому, що економіка виступає як первинна етносоціальна реальність, на яку спрямована пізнавальна активність духу істини з метою її шляхетного розуміння. Суб’єктивність – у тому, що міфологічне знання несе на собі реальний відбиток моделей часу екзистенції за доби відмови від імперативу “бунту мас” як викривлення особистісних якостей “батьків нації”.

“Свобода громадського націєтворення” – це основна умова відтворення поваги до якогось вільного піднесення у відносинах національної еліти й радикалів (плебейство). Але еліта не може просто спокусити свободою слова звичайних суб’єктів ринку чи вільних громадян (“Раб не хоче свободи, а лише – помсти”, – вказував Аристотель у “Політиці”), вони до неї не готові, бо мають завойовувати не тільки права, а й обов’язки, як носії духу громадської

спільноти. Свобода Духу – нове явище, яке було “виноком” так званому “адміністративному соціалізму” та кризовому антирадянському соціуму. Тому, на відміну від решти, національна еліта, уособлення духу самоорганізації великої родини, навіть держави. Не випадково демократія хоче створити лояльність звичайних громадян не тільки до гідності суб’єктів влади чи до будь-яких її ланок, але до вільного духу всієї соборної України, тобто громадської поваги до її конституційних засад, щоб мирно вплинути на анексовані терени України.

IV. Висновки

Футурологічно-науковий погляд на перспективи України у зв’язку з міжнародною підтримкою та нашим технологічним прогресом почав формувати шляхетний дух серед масового несприйняття стереотипів (минулої доби) “бунту мас”, оскільки в основі цивілізованого націєтворення громадські сподівання (метафізики надії) на основі системи “людина – політична надія – віра – наука – технологія – громадянське суспільство – екологічний імператив”, зокрема стимулюючи весь обсяг позитивних змін суспільства”, у тому числі духовну ізоляваність носіїв відтворення атмосфери ксенофобії як прояву плебейського невігластва.

Результати дослідження показують, що “метафізичний контекст феномену етнонаціональної гідності” має стати постійно діючим “громадським барометром” для працівників державних та громадських організацій, для визначення рівня громадської відповідальності особистості, удосконалення етносоціальних правил цивілізованої суспільної життєдіяльності, зокрема в ринкових відносинах.

Така модель “економіки надії” може бути використаною для подальших досліджень інших аспектів цієї важливої проблеми.

Список використаної літератури

- Андрущенко В. П. Організоване суспільство. Проблема організації суспільної самоорганізації в період радикальних трансформацій в Україні на рубежі століть: досвід соціально-філософського аналізу / В. П. Андрущенко. – Київ : Атлант ЮемСІ, 2006. – 498 с.
- Бахтин М. Рабле и Гоголь (искусство слова и народная смеховая культура) / М. Бахтин // Творчество Франсуа Рабле и народная культура средневековья и Ренессансу. – 2-е изд. – Москва, 1990. – С. 526–536.
- Боринштейн Є. Р. Социокультурные прилегомены языковой личности / Є. Р. Боринштейн // Методологія та технологія сучасного філософського пізнання : матер. II Міжнарод. наук. конф. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського, 2014. – С. 5–8.
- Вебер М. Протестинская етика и дух капитализма / Макс Вебер ; пер. с нем., сост., общ. ред. і послесловие Ю. Н. Давидова ; предисловие П. П. Гайденок // Вебер М. Избранные произведения / М. Вебер. – Москва : Прогресс, 1990. – С. 14–271.
- Воронкова В. Г. Синергетична методологія аналізу соціального управління / В. Г. Воронкова // ЗДІА : зб. наук. пр. / гол. ред. В. Г. Воронкова. – Запоріжжя : Вид-во Запоріжської державної інженерної академії, 2009. – Вип. 36. – С. 26–46.
- Гаркавий С. Ф. Соціально економічні наслідки анексії Криму Росією: що далі? / С. Ф. Гаркавий // Філософія фінансової цивілізації: Людина у світі грошей : зб. наук. пр. – Львів : УБС НБУ, 2014. – 451 ст. – С. 300–306.
- Гоголь Н. Тарас Бульба и др. : сочинения : в 8 т. / Н. Гоголь. – Москва, 1984. – Т. 2. – 319 с.
- Гуссерль Э. Логические исследования / Э. Гуссерль. – Киев, 1995. – Ч. 1. – 255 с.
- Добролюбская Ю. А. “Законы исторических ситуаций” Л. Кертмана как фрагмент философии истории XX ст. / Ю. А. Добролюбская // Методологія та технологія сучасного філософського пізнання : матер. II міжнарод. наук. конф. – Одеса : ПНПУ ім. К. Д. Ушинського”, 2014. – С. 54–56.
- Ільїн В. В. Метафізика. Историко-философская экспозиция / В. Д. Базилевич / В. В. Ильин // Метафізика економіки. – Киев : Знання; Москва : Рыбари, 2010. – С. 37–92.
- Лисий В. П. Принцип діяльності у “науковчenni” Й. Фіхте / В. П. Лисий // Проблеми гуманітарних наук: наукові записки Дрогобицького державного педагогічного університету ім. І. Франка / ред. кол.: В. Скотний, Т. Біленко, М. Кашуба та ін. – Дрогобич : Вимір, 2004. – Вип. 13. – С. 25–34. – (Серія “Філософія”).
- Розанов В. От чего не удался памятник Гоголю? / В. Розанов // Сочинения. – Москва, 1990. – С. 355–351.
- Скловський І. З. Метафізичний дискурс в контексті осмислення українського етносу / І. З. Скловський // Мультиверсум. Філософський альманах : зб. наук. пр. / гол. ред. В. В. Лях. – Київ : Видання Інституту філософії імені Г. С. Сковороди НАН України, 2009. – Вип. 77. – С. 99–106.
- Смовженко Т. С. Революція гідності та економічна модернізація: чи долаємо “ефект колії”? / Т. С. Смовженко, З. Є. Скринник // Філософія фінансової цивілізації, людина у світі грошей. – Львів : УБС НБУ, 2014. – С. 26–32.
- Суліма Є. М. Глобальний соціальний порядок постіндустріалізму : монографія / Є. М. Суліма. – 2-ге вид, допов. – Київ : Генеза, 2004. – 336 с.
- Шевченко Т. Г. Кобзар / Т. Г. Шевченко ; передм. О. Т. Гончара ; прим. В. Л. Смілянської. – Київ, 1998 – 486 с.
- Щербатюк В. М. Повстанський рух під проводом Нестора Махно в сучасній вітчизняній історіографії / В. М. Щербатюк // Наука. Релігія. Суспільство. – 2010. – № 2. – С. 49–65.

18. Франко І. Я. Поза межами можливого / І. Я. Франко // збір. тв. : у 50 т. – Київ, 1986. – Т. 45: Філософ. пр. – С. 8–98.
19. Sententiae: наукові праці Спільки дослідників модерної філософії Паскалівського товариства / О. Хома (гол. ред.). – Вінниця : Вид-во Універсум, 2004. – Спецвип. № 3: Філософія і космологія / ред.: О. Базалук, В. Огороков. – 223 с.
20. Shils E. A. The ethnosources of nationalism / E. A. Shih // *Ethnic Conflicts and international Security* / M. E. Brown (ed). – Princeton : Princeton University Press, 1993. – P. 27–42.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2015.

Скловский И. З. Экономика надежды – феномен изменения политической ситуации

Статья посвящена самоидентификации украинской социокоммуникативной надежды в XXI в., требующей тщательного изучения культуры, межнационального общения в Украине в метафизическом контексте экономики.

Ключевые слова: экономика надежды, патриотизм, украинская идея, метафизика экономики, национальное бытие, футурология.

Sklovskyy I. Economy of Hope – the Phenomenon of Changes in the Political Situation

The article is stated that the national idea in connection with the globalization processes, the aggravation of national conflicts and the formation of political nations include the economic context. The dignity of carrier of the state idea leads to respect the logic of economic freedom – the phenomenon of Ukrainian civilized ideas is determined. The author notes the metaphysics of the economy produces a philosophy of life. The content of concepts of the metaphysics of hope as the theoretical basis of economic modernization is considered. The socio-communicative scenario of reformatting the radical interpretation of the Ukrainian idea is not only a indispensable condition of the

emergence of a political nation and also a sufficient criterion of the maturity of the public perception of Ukrainian nationalist movement is defined.

The analysis of the conceptual miscalculations is done that requires the more critical attitude on the part of the intellectual elite of Ukrainian state, in particular: the process of spiritual revival of the Ukrainian nation should correlate with the problems of creative work of the luminaries, the contribution the creative works of Shevchenko to the formation of Ukrainian national idea should be expanded in the context of the metaphysics of economy, the interpretation of “nationalist texts of the past” in the spirit of political economy should be the task of the philosophy the modernization, the metaphysics of hope is dichotomy of the “destructive processes”, there is the warlike ignorance of many frivolous observers of the present times, the problem the embodiment of civilized nation-building and public self-regulation, the interpretation the Ukrainian idea through the methodological role of the binary opposition.

The problem of the pragmatic worldview in the context of the metaphysical model of historical existence of the Ukrainian ethnic is a multifaceted, including the annexation of the Crimea was led to the destructive economic and demographic consequences: the losses of Black Sea gas fields, the issue of the nationalization of Ukrainian enterprises in the Crimea, the losses of demographic character has been also indicated.

The issue of trade relations with Russian Federation, whose share of exports in 2013 was 24% of total exports of goods, has problematic aspect. The Ukraine’s dependence of deliveries of the Russian gas and also the sharp increasing the prices on the gas are also an actual issues. Besides, by the author it was determined that the current situation in the economy of Ukraine has a positive result – the long-awaited implementation the energy saving technologies in industry, and also the realization the actual requirements by the international financial agreements.

The author determined that the metaphysics of hope (the public expectations) is the basis of the civilized nation-building on the basis of “person – the political hope – faith – science – technology – civil society – the environmental imperative” through the stimulation of the positive changes in the society. The metaphysical context of the phenomenon of ethno-national identity should become a permanently functioning “the public barometer” for the employees of state and public organizations to determine the civil liability of the individual, improving ethno-social rules of civilized social life, in particularly in market relations is analyzed.

Key words: economy of hope, patriotism, Ukrainian idea, metaphysics of economy, national existence, futurology.